

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО
І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ВП НУБІП УКРАЇНИ «БОЯРСЬКА ЛІСОВА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ»

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ЛІСІВНИЦТВА ТА ДЕКОРАТИВНОГО
САДІВНИЦТВА**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОСИСТЕМНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
У ЛІСОВОМУ КОМПЛЕКСІ ТА САДОВО-ПАРКОВОМУ
ГОСПОДАРСТВІ»
(18-19 квітня 2019 року)**

КИЇВ – 2019

СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІ ПРОТИПОЖЕЖНІ ЗАХОДИ У РЕКРЕАЦІЙНО-ОЗДОРОВЧИХ ЛІСАХ

*О.В. Токарева, кандидат сільськогосподарських наук
(o.v.tokareva@nubip.edu.ua)*

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Пожежі в природних ландшафтах є невід’ємним екологічним фактором, який впливає на лісові біогеоценози. Сучасні наукові розробки дозволяють зменшити кількість випадків лісових пожеж, але повністю забезпечити вірогідність їх появи не можливо.

Усі причини, що обумовлюють виникнення пожежі, поділяють на три групи причин: соціального, техногенного та природного характеру. В Україні 75–80 % пожеж відбулися з причин соціального характеру [1]. У рекреаційно-оздоровчих лісах цей показник сягає 100 %.

В урбанізованих ландшафтах екосистеми зазнають впливу антропогенного та пожежного чинників. Рекреаційна діяльність у лісі може включати різні види відпочинку в тому числі розпалювання вогнищ, паління, забруднення лісу склом, як результат – пожежі через необережне поводження з вогнем, займання від недопалку, виникнення самозаймання.

Пожежі у рекреаційно-оздоровчих лісах можуть мати катастрофічні наслідки, та не лише нанести руйнівну шкоду природі, будинкам, але і призводити до людських жертв.

Нині перед лісівниками гостро стоїть питання забезпечення просвітницької діяльності серед місцевого населення щодо виникнення лісових пожеж на рекреаційних об’єктах. Підвищення пожежної безпеки у рекреаційно-оздоровчих лісах можливе завдяки регулюванню рекреаційної діяльності шляхом їх благоустрою. Велике значення має моніторинг найбільш пожежонебезпечних ділянок рекреаційно-оздоровчих лісів, який проводиться з метою мінімізації ймовірних випадків виникнення лісових пожеж.

Просвітницька діяльність у зонах антропогенної діяльності забезпечується шляхом впровадження лісгосподарськими підприємствами соціально-орієнтованих попереджувальних протипожежних заходів зобґрунтуванням негативних наслідків пожежного впливу на природні екосистеми.

Зрозуміло, що заборона використання вогню у лісі може лише збільшити бажання розпалювати вогнища, тому необхідно шукати інші способи попередження лісових пожеж.

Аналіз пожежної ситуації у державних підприємствах лісового господарства свідчить про те, що найефективнішою є система охорони лісів від пожеж у тих підприємствах, де існує взаєморозуміння між лісівниками та місцевим населенням.

Формування екологічної етики та створення умов для безпечного відпочинку мають бути пріоритетними напрямками впливу на місцеве населення для місцевих органів влад, лісогосподарських підприємств та ДСНС України.

Обов'язковими заходами, які повинні проводитися працівниками лісогосподарських підприємств з метою попередження виникнення лісових пожеж у рекреаційно-оздоровчих лісах:

- розташування на територіях рекреаційно-оздоровчих лісів та прилеглих до них територіях протипожежних аншлаків та засобів наочної агітації;
- інформаційна підготовка населення до пожежонебезпечного сезону через засоби масової інформації на місцевому та регіональному рівнях;
- влаштування рекреаційних пунктів з облаштуванням місць для розпалювання багаття;
- інформування населення щодо послідовних та чітких дій у випадку виникнення пожежі;
- регулярне проведення екологічних просвітницьких лекцій в закладах освіти.

Ефективне впровадження соціально-орієнтованих попереджувальних протипожежних заходів можливе лише за підтримки держави, шляхом розробки та реалізації програми безпечного, з точки зору пожежної небезпеки, раціонального використання лісових ресурсів.

Список джерел літератури

1. Мартин О. М., Купчак М. Я., Гонтар З. Г. Аналіз причин виникнення пожеж як основа розроблення нової стратегії забезпечення пожежної безпеки в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Миколаїв. : Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, 2016. Вип.12. С. 107–112.